

Spoljnotrgovinska robna razmjena Crne Gore Januar - Septembar 2020. godine^(p)

Ukupna spoljnotrgovinska robna razmjena Crne Gore za period januar-septembar 2020. godine, prema preliminarnim podacima iznosila je 1 818,5 miliona eura, što ukazuje na pad od 19,2% u odnosu na isti period prethodne godine.

Izvoz robe imao je vrijednost od 254,6 miliona eura, a **uvoz** 1 563,9 miliona eura. U odnosu na isti period prethodne godine izvoz je bio manji za 15,3%, a uvoz manji za 19,8%.

Pokrivenost uvoza izvozom iznosila je 16,3% i veća je u odnosu na isti period prethodne godine kada je iznosila 15,4%.

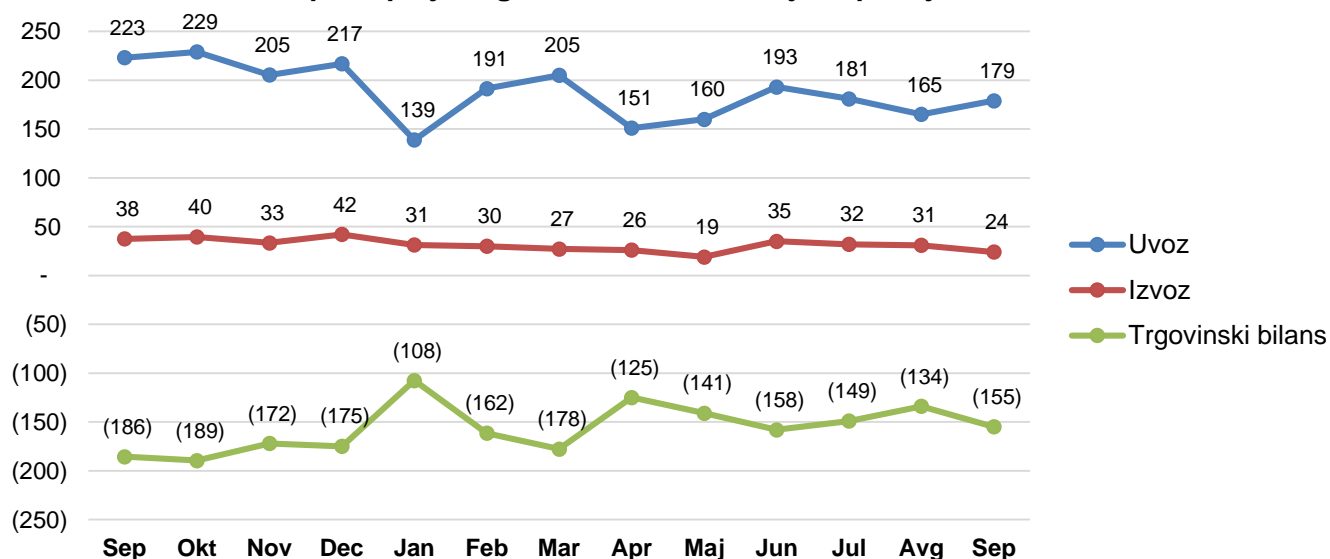
U strukturi izvoza prema standardnoj međunarodnoj trgovinskoj klasifikaciji (SMTK) najviše su zastupljeni **Sirove materije, sem goriva (sektor 2)**, u iznosu od 58,4 miliona eura (koji čine: Mineralne rude i otpaci metala – 34,2, Pluta i drvo – 20,8 mil. eura i ostalo).

U strukturi uvoza prema SMTK-u najviše su zastupljeni **Mašine i transportni uređaji (sektor 7)** u iznosu od 362,1 miliona eura (koji čine: Drumska vozila – 93,9 mil. eura, Električne mašine, aparati i uređaji – 80,5 mil. eura i ostalo).

Najveći spoljnotrgovinski partneri u izvozu bili su: Srbija (65,3 mil. eura), Slovenija (24,8 mil. eura) i Mađarska (18,4 mil. eura).

Najveći spoljnotrgovinski partneri u uvozu bili su: Srbija (305,7 mil. eura), Kina (158,0 mil. eura) i Njemačka (147,0 mil. eura). Spoljnotrgovinska robna razmjena bila je najveća sa potpisnicama CEFTA-e i sa Evropskom unijom.

Grafik 1. Ukupna spoljnotrgovinska robna razmjena po mjesecima, u mil. EUR

^(p) – Preliminarni podaci

Tabela 1. Spoljnotrgovinska robna razmjena Crne Gore po mjesecima¹

u hilj. EUR

PERIOD	UVOZ	IZVOZ	SPOLJNOTRGOVINSKA ROBNA RAZMJENA	TRGOVINSKI BILANS
2019				
Januar	128 806	28 236	157 042	-100 570
Februar	179 763	32 041	211 804	-147 722
Mart	215 266	33 408	248 674	-181 858
April	241 764	31 462	273 226	-210 301
Maj	239 217	30 098	269 315	-209 119
Jun	235 143	36 796	271 939	-198 347
Jul	259 711	36 499	296 210	-223 211
Avgust	226 740	34 436	261 176	-192 304
Septembar	223 038	37 501	260 539	-185 537
Oktobar	229 042	39 555	268 597	-189 487
Novembar	205 368	33 432	238 800	-171 936
Decembar	216 914	42 020	258 934	-174 894
2020				
Januar	138 828	31 233	170 060	-107 595
Februar	191 274	29 939	221 213	-161 335
Mart	205 144	27 419	232 563	-177 725
April	151 368	25 729	177 096	-125 639
Maj	160 499	18 792	179 291	-141 707
Jun	192 641	34 786	227 428	-157 855
Jul	180 507	32 113	212 620	-148 394
Avgust	164 936	30 739	195 676	-134 197
Septembar	178 717	23 838	202 556	-154 879

Tabela 2. Spoljnotrgovinska robna razmjena Crne Gore po kontinentima i odabranim zemljama

TRGOVINSKI PARTNERI	UVOZ				IZVOZ				TRGOVINSKI BILANS	
	Jan-Sep 2019		Jan-Sep 2020		Jan-Sep 2019		Jan-Sep 2020		Jan-Sep 2019	Jan-Sep 2020
	%	u hilj. EUR	%	u hilj. EUR	%	u hilj. EUR	%	u hilj. EUR	u hilj. EUR	u hilj. EUR
S V I J E T	100,0	1 949 447	100,0	1 563 914	100,0	300 477	100,0	254 589	-1 648 970	-1 309 326
Evropa	84,3	1 644 191	82,3	1 286 907	94,7	284 594	90,6	230 539	-1 359 597	-1 056 369
EU	47,9	934 079	45,4	710 760	40,4	121 487	40,5	103 073	-812 592	-607 687
CEFTA²	28,8	561 985	28,8	450 438	42,7	128 296	42,6	108 440	-433 690	-341 998
Afrika	0,3	6 567	0,4	5 606	0,2	697	1,1	2 877	-5 870	-2 730
Azija	13,1	255 891	14,9	232 516	4,5	13 667	7,8	19 758	-242 224	-212 758
Amerika	2,1	41 122	2,4	38 230	0,5	1 409	0,5	1 360	-39 713	-36 870
Okeanija	0,1	1 677	0,0	655	0,0	111	0,0	55	-1 566	-600
SAD	1,0	19 126	1,1	17 575	0,4	1 262	0,5	1 242	-17 864	-16 333
Kina	8,5	164 817	10,1	157 981	4,0	12 026	6,9	17 459	-152 791	-140 522
Rusija	0,3	6 460	0,4	5 854	0,5	1 621	0,4	1 034	-4 838	-4 819
Švajcarska	1,6	30 863	1,9	29 506	2,1	6 413	2,0	5 181	-24 449	-24 325
Japan	0,9	17 426	0,8	13 015	0,1	199	0,1	317	-17 227	-12 698
Turska	5,1	99 947	5,3	83 496	4,1	12 236	4,2	10 666	-87 711	-72 830
Brazil	0,4	7 637	0,4	6 805	0,0	23	0,0	10	-7 614	-6 794

¹ Podaci na detaljnijem nivou se nalaze u bazi spoljnotrgovinske robne razmjene, link: [Podaci](#)² Albanija, Bosna i Hercegovina, Sjeverna Makedonija, Moldavija, Srbija i Kosovo

Tabela 3. Spoljnotrgovinska robna razmjena sa državama članicama EU i potpisnicama CEFTA-e³

u hilj. EUR

TRGOVINSKI PARTNERI	UVOZ		IZVOZ		TRGOVINSKI BILANS	
	Jan-Sep 2019	Jan-Sep 2020	Jan-Sep 2019	Jan-Sep 2020	Jan-Sep 2019	Jan-Sep 2020
SVIJET	1 949 447	1 563 914	300 477	254 589	-1 648 970	-1 309 326
EU	934 079	710 760	121 487	103 073	-812 592	-607 687
Austrija	34 122	33 268	2 013	9 837	-32 109	-23 431
Belgija	13 203	14 757	723	376	-12 480	-14 381
Bugarska	10 879	8 504	1 594	359	-9 284	-8 145
Češka	30 136	18 399	15 714	8 072	-14 422	-10 328
Danska	7 549	6 105	965	580	-6 584	-5 525
Estonija	824	267	2	17	-822	-250
Finska	3 608	2 352	372	7	-3 236	-2 345
Francuska	44 017	34 243	1 434	289	-42 583	-33 954
Grčka	119 667	71 106	1 215	2 471	-118 452	-68 635
Holandija	30 926	30 344	1 184	1 580	-29 741	-28 764
Irska	4 805	4 102	2	5	-4 803	-4 097
Italija	141 661	99 854	8 756	6 711	-132 904	-93 144
Kipar	561	173	202	38	-359	-135
Letonija	724	504	1	1	-723	-503
Litvanija	913	766	421	81	-492	-685
Luksemburg	636	367	68	154	-568	-213
Mađarska	17 682	16 675	34 836	18 453	17 153	1 778
Malta	24	4	331	620	307	615
Njemačka	177 665	146 985	12 343	12 057	-165 322	-134 929
Poljska	37 289	27 693	10 630	8 820	-26 659	-18 872
Portugalija	4 234	1 955	17	0	-4 216	-1 955
Hrvatska	112 782	85 396	2 093	2 012	-110 689	-83 384
Rumunija	26 482	16 596	487	1 065	-25 994	-15 531
Slovačka	5 719	4 859	46	158	-5 673	-4 701
Slovenija	40 818	30 826	17 911	24 763	-22 907	-6 063
Španija	34 784	31 472	831	369	-33 954	-31 103
Švedska	11 035	8 756	2 355	1 789	-8 680	-6 967
Ujedinjeno Kraljevstvo	21 334	14 432	4 941	2 390	-16 393	-12 043
CEFTA	561 985	450 438	128 296	108 440	-433 690	-341 998
Albanija	31 031	29 018	10 014	8 487	-21 018	-20 531
Bosna i Hercegovina	122 574	91 931	22 943	14 622	-99 631	-77 308
Moldavija	544	177	0	0	-544	-177
Sjeverna Makedonija	22 580	18 709	3 678	3 368	-18 902	-15 341
Srbija	381 212	305 681	72 109	65 333	-309 104	-240 349
Kosovo	4 044	4 922	19 552	16 630	15 508	11 708
Ostale zemlje (izvan EU i CEFTA-e)	453 383	402 716	50 695	43 076	-402 689	-359 640

³ Podaci na detaljnijem nivou se nalaze u bazi spoljnotrgovinske robne razmjene, link: [Podaci](#)

Tabela 4. Spoljnotrgovinska robna razmjena Crne Gore prema odsjeku SMTK⁴

PODJELA PREMA ODSJEKU SMTK	Uvoz			Izvoz		
	Jan-Sep 2019	Jan-Sep 2020	Jan-Sep 2020 Jan-Sep 2019	Jan-Sep 2019	Jan-Sep 2020	Jan-Sep 2020 Jan-Sep 2019
	u hilj. EUR	u hilj. EUR	Indeks	u hilj. EUR	u hilj. EUR	Indeks
0-9 UKUPNO	1 949 447	1 563 914	80,2	300 477	254 589	84,7
0 Hrana i žive životinje	356 965	291 995	81,8	17 105	19 670	115,0
00 Žive životinje	20 267	18 333	90,5	55	67	121,9
01 Meso i prerada mesa	80 946	66 523	82,2	8 794	10 470	119,1
02 Mliječni proizvodi i jaja	44 721	32 890	73,5	101	82	81,0
03 Ribe i prerađevine od ribe	17 238	8 315	48,2	55	59	108,9
04 Žitarice i proizvodi od žitarica	50 103	43 999	87,8	389	422	108,5
05 Povrće i voće	59 004	47 963	81,3	4 688	5 671	121,0
06 Šećer, proizvodi od šećera i med	7 618	6 928	90,9	63	56	88,4
07 Kafa, čaj, kakao i začini	27 330	20 625	75,5	1 305	1 450	111,1
08 Stočna hrana (sem žita u zrnju)	14 710	15 961	108,5	1 348	1 116	82,8
09 Razni proizvodi za ishranu	35 028	30 456	86,9	307	277	90,3
1 Piće i duvan	65 319	45 722	70,0	12 079	10 493	86,9
11 Pića	54 597	36 409	66,7	10 404	8 390	80,6
12 Duvan i proizvodi od duvana	10 722	9 313	86,9	1 675	2 103	125,6
2 Sirove materije, sem goriva	40 049	30 969	77,3	66 501	58 419	87,8
21 Kože sirove i krzna nečinjena	1	0	0,0	1 768	1 132	64,0
22 Uljano sjeme i plodovi	1 103	1 362	123,5	23	6	25,7
23 Sirovi kaučuk	112	106	95,1	5	0	9,3
24 Pluta i drvo	7 153	4 299	60,1	21 928	20 773	94,7
25 Celuloza i otpaci od hartije	26	27	104,2	920	541	58,8
26 Tekstilana vlakna i otpaci	476	354	74,2	18	29	160,9
27 Sirova đubriva i minerali	2 621	2 722	103,8	1 840	1 041	56,6
28 Mineralne rude i otpaci metala	21 316	15 644	73,4	39 553	34 225	86,5
29 Životinjske i biljne sirove materije	7 241	6 456	89,2	447	671	150,3
3 Mineralna goriva i maziva	219 675	125 910	57,3	67 895	37 257	54,9
32 Kameni ugalj, koks i briketi	657	743	113,0	2 683	2 279	85,0
33 Nafta i naftni derivati	160 935	87 016	54,1	19 973	4 570	22,9
34 Gas, prirodni i industrijski	7 516	5 270	70,1	0	1	0,0
35 Električna energija	50 567	32 882	65,0	45 239	30 406	67,2
4 Životinjska i biljna ulja i masti	8 224	9 064	110,2	499	372	74,6
41 Životinjska ulja i masti	682	409	59,9	253	213	84,1
42 Čvrste biljne masti i ulja	7 465	8 604	115,3	186	118	63,3
43 Prerađena životinjska i biljna ulja	76	51	66,6	59	41	69,2
5 Hemijski proizvodi	203 906	200 637	98,4	21 130	20 842	98,6
51 Organski hemijski proizvodi	1 916	1 926	100,5	59	47	80,5
52 Neorganski hemijski proizvodi	3 302	3 799	115,1	795	908	114,2
53 Proizvodi za bojenje i stavljenje	22 096	20 825	94,2	61	91	147,9
54 Medicinski i farmaceutski proizvodi	77 719	86 389	111,2	16 524	16 132	97,6
55 Eterična ulja, parfemski i toaletni preparati	42 494	35 326	83,1	1 418	1 654	116,7
56 Đubriva (osim sirovih)	2 168	2 335	107,7	0	3	0,0
57 Plastične materije u primarnim oblicima	2 604	2 953	113,4	102	55	54,4
58 Plastične mase u ostalim oblicima	28 194	23 517	83,4	546	1 070	195,8
59 Hemijske materije i proizvodi nigdje pomenuti	23 414	23 567	100,7	1 625	882	54,3

⁴ Podaci na detaljnijem nivou se nalaze u bazi spoljnotrgovinske robne razmjene, link: [Podaci](#)

Tabela 4. Spoljnotrgovinska robna razmjena Crne Gore prema odsjeku SMTK

/nastavak/

PODJELA PREMA ODSJEKU SMTK	Uvoz			Izvoz		
	Jan-Sep 2019	Jan-Sep 2020	Jan-Sep 2020 Jan-Sep 2019	Jan-Sep 2019	Jan-Sep 2020	Jan-Sep 2020 Jan-Sep 2019
	u hilj. EUR	u hilj. EUR	Indeks	u hilj. EUR	u hilj. EUR	Indeks
6 Proizvodi svrstani po materijalu	346 187	277 368	80,1	73 862	57 858	78,3
61 Koža, proizvodi od kože i krzna	201	152	75,4	34	0	0,1
62 Proizvodi od kaučuka	15 251	13 133	86,1	50	31	62,5
63 Proizvodi od plute i drveta	22 371	19 434	86,9	1 593	1 193	74,9
64 Hartija, karton i proizvodi od celuloze	28 696	23 208	80,9	299	371	123,9
65 Predivo, tkanine i tekstilni proizvodi	16 814	16 633	98,9	206	480	232,7
66 Proizvodi od nemetalnih minerala	97 489	76 009	78,0	2 779	1 548	55,7
67 Gvožđe i čelik	62 771	42 205	67,2	15 055	9 895	65,7
68 Obojeni metali	15 917	12 913	81,1	47 578	41 913	88,1
69 Proizvodi od metala, nigdje drugo pomenuti	86 677	73 680	85,0	6 268	2 427	38,7
7 Mašine i transportni uređaji	429 163	362 083	84,4	26 915	25 385	94,3
71 Pogonske mašine i uređaji	11 809	6 799	57,6	282	437	155,3
72 Specijalne mašine za neke ind.grane	44 696	35 364	79,1	3 492	3 191	91,4
73 Mašine za obradu metala	2 775	3 265	117,6	375	112	30,0
74 Industrijske mašine za opštu upotrebu	77 273	68 408	88,5	8 439	7 502	88,9
75 Kancelarijske mašine i za AOP	17 207	19 451	113,0	239	276	115,4
76 Telekomunikacioni aparati i uređaji	54 632	47 979	87,8	2 217	2 449	110,5
77 Električne mašine, aparati i uređaji	77 845	80 547	103,5	3 185	2 284	71,7
78 Drumska vozila	135 696	93 943	69,2	6 857	8 432	123,0
79 Ostala transportna sredstva i opreme	7 230	6 328	87,5	1 830	701	38,3
8 Razni gotovi proizvodi	279 951	216 229	77,2	14 492	16 292	112,4
81 Montažne zgrade, sanitarni uređaji	18 245	17 815	97,6	214	287	134,5
82 Namještaj i djelovi	58 184	38 157	65,6	574	1 071	186,6
83 Predmeti za putovanja	7 497	4 777	63,7	77	71	92,1
84 Odjeća	62 292	48 122	77,3	1 158	1 285	111,0
85 Obuća	29 785	24 215	81,3	301	373	123,8
87 Naučni i kontrolni instrstrumenti	17 906	18 896	105,5	806	1 538	190,7
88 Fotoaparati, časovnici	9 536	6 172	64,7	128	484	300 ¹
89 Razni gotovi proizvodi	76 506	58 075	75,9	11 234	11 182	99,5
9 Proizvodi i transakcije, nigdje drugo pomenuti	8	3 937	300¹	0	8 000	0,0

¹ Obračunati indeks veći je od 300,0

Tabela 5. Spoljnotrgovinska robna razmjena Crne Gore prema odsjeku Kombinovane nomenklature⁵

PODJELA PREMA ODSJEKU KOMBINOVANE NOMENKLATURE	Uvoz			Izvoz		
	Jan-Sep 2019	Jan-Sep 2020	Jan-Sep 2020 Jan-Sep 2019	Jan-Sep 2019	Jan-Sep 2020	Jan-Sep 2020 Jan-Sep 2019
	u hilj. EUR	u hilj. EUR	Indeks	u hilj. EUR	u hilj. EUR	Indeks
I - XXI UKUPNO	1 949 447	1 563 914	80,2	300 477	254 589	84,7
I Žive životinje i životinjski proizvodi	135 211	104 037	76,9	6 276	6 707	106,9
II Povrće	81 741	71 490	87,5	5 191	6 547	126,1
III Životinjske ili biljne masti, ulja i voskovi	9 148	10 126	110,7	284	159	55,9
IV Pripremljena hrana, pića, duvan	212 869	169 448	79,6	18 401	17 801	96,7
V Mineralni proizvodi	253 147	155 052	61,2	93 868	63 581	67,7
VI Proizvodi hemijske ili srodne industrije	196 699	191 248	97,2	20 552	19 740	96,0
VII Plastika, guma i proizvodi od gume	76 599	65 442	85,4	2 494	2 243	89,9
VIII Sirove kože, koža i krzno	9 827	6 130	62,4	1 915	1 286	67,2
IX Drvo, proizvodi od drveta, korpe, drveni ugalj, pluta	29 686	23 864	80,4	23 522	21 969	93,4
X Materijali i proizvodi papirne industrije	32 322	24 940	77,2	3 539	2 656	75,0
XI Tekstil i tekstilni proizvodi	74 674	60 454	81,0	1 341	1 695	126,4
XII Obuća, kape i modni dodaci	32 732	26 345	80,5	359	397	110,4
XIII Proizvodi od kamena, gipsa, keramički proizvodi, stakleni proizvodi	69 159	51 430	74,4	2 752	1 572	57,1
XIV Biseri, drago kamenje i metali, kovanice	8 404	6 368	75,8	4 243	13 780	300 ¹
XV Bazni metali i proizvodi od osnovnih metala	166 430	129 579	77,9	84 304	63 168	74,9
XVI Mašine i mehanički uređaji, električna oprema	285 029	259 627	91,1	18 228	16 361	89,8
XVII Vozila i prateća transportna oprema	146 171	102 593	70,2	8 723	9 311	106,7
XVIII Optički, medicinski i mjerni instrumenti, satovi	29 369	29 175	99,3	991	2 137	215,5
XIX Oružje i municija	936	2 075	221,6	1 809	1 330	73,5
XX Razni proizvodi	97 726	74 418	76,1	1 131	2 136	188,9
XXI Umjetnička djela, kolekcionarski predmeti i antikviteti	1 567	73	4,7	554	15	2,6

¹ Obračunati indeks veći je od 300,0

⁵ Podaci na detaljnijem nivou se nalaze u bazi spoljnotrgovinske robne razmjene, link: [Podaci](#)

METODOLOŠKA OBJAŠNJENJA

Statistika robne razmjene sa inostranstvom predstavlja važan izvor podataka koji je od značaja za kreatore ekonomske politike, kao i za donosiocje odluka. Podaci statistike robne razmjene sa inostranstvom služe kao osnovni izvor informacija za izradu statistike platnog bilansa, statistike nacionalnih računa, za pripremu multilateralnih i bilateralnih pregovora, kao i preduzećima za istraživanje tržišta i analizu poslovanja.

Izrada podataka robne razmjene sa inostranstvom temelji se na preporukama statistike UN i EU koje su sadržane u sledećim publikacijama:

- International merchandise Trade Statistics, Concept and Definitions, UN
- Statistics on the Trade of Goods, User Guide, EUROSTAT

Usklađuje se sa regulativama iz dokumenta „*European Legislation applicable to the Statistics relating to the trading of goods*“, vezane za *EXTRASTAT*:

- Regulativa Evropskog Parlamenta i Savjeta broj 471/2009,
- Regulativa Evropske komisije broj 92/2010,
- Regulativa Evropske komisije broj 113/2010.

Nazivi zemalja su u skladu sa Geonomenklaturom koja se primjenjuje u Evropskoj statistici spoljne trgovine robama.

Izvor podataka

Izvor podataka za statistiku robne razmjene Crne Gore su carinske deklaracije o izvozu i uvozu robe. Carinska deklaracija je dokument koji se podnosi u carinskom postupku. Sadrži podatke koji su važni za sam postupak carinjenja, ali i podatke za potrebe statistike. MONSTAT u mjesečnoj periodici od Uprave carina preuzima podatke u elektronskoj formi i dalje ih statistički obrađuje i publikuje rezultate.

U carinskom postupku pri tarifiranju proizvoda od 2002. godine koristi se kombinovana nomenklatura koja je usklađena sa kombinovanom nomenklaturom EU. Objavljuje se godišnje u Službenom listu Crne Gore za važeću godinu.

Obuhvat spoljne trgovine

Izvoz obuhvata robu koja napušta statističku teritoriju Crne Gore u skladu sa sljedećim carinskim postupcima:

- a) Izvoz
- b) Pasivno oplemenjivanje
- c) Ponovni izvoz koja je bila u postupku aktivnog oplemenjivanja i prerada robe pod carinskim nadzorom

Uvoz obuhvata svu robu koja ulazi na statističku teritoriju Crne Gore u skladu sa sljedećim carinskim postupcima:

- a) Uvoz za slobodni promet
- b) Aktivno oplemenjivanje
- c) Prerada robe pod carinskim nadzorom

Klasifikacija izvoza i uvoza se vrši prema nomenklaturi statistike spoljne trgovine (NSST), koja se zasniva na standardnoj međunarodnoj trgovinskoj klasifikaciji OUN (SMTK), 4. revizija. Šifra svakog klasifikovanog proizvoda je takva da prva cifra označava - sektor, dvije cifre – odsjek, tri cifre– grupu, četiri cifre– podgrupu, a pet cifara – poziciju, odnosno proizvod.

Izdaje Uprava za statistiku (MONSTAT)
81000 Podgorica, IV Proleterske br. 2, telefon (+382) 20 230-811, faks (+382) 20 230-814

Saopštenje pripremila:

Tatjana POPOVIĆ

contact@monstat.org
